

Попова Т.І., к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ ОЗДОБЛЕННЯ У СУЧАСНОМУ КОСТЮМІ ДЛЯ ВИПУСКНОГО БАЛУ

Жіночий костюм для випускного балу є одним з найпривабливіших та найцікавіших нарядів. Саме костюм для випускного балу, достатньо глибоко втілює світогляд народу, його погляди, традиції та власне модні напрямки та тенденції в галузі проектування одягу.

Головний зміст процесу проектування костюму для випускного балу полягає у його композиції. Процес створення красивого та виразного костюму стає можливим завдяки використанню засобів композиції. Мистецтво композиції полягає у поєднанні складових частин, що формують костюм, їх кольору, виду матеріалів та звичайно ж різноманітних видів оздоблення. Компонентами композиції костюму є художній стиль, силует та лінії, тканини, пропорції, колір, оздоблення [1].

Поняття «оздоблення» швейних виробів несе в собі різний зміст. Перед усім це прикрашання у вигляді вишивки, декоративних складок, використання різноманітних тасьм, мережива і так далі. Інше поняття включає в себе художнє оформлення тканин або трикотажного полотна за рахунок використання різних видів ткацьких переплетень та сировини. Ще одна характеристика поняття оздоблення має на увазі під собою заключний процес оздоблення текстильних матеріалів мерсеризацією, декатируванням, стабілізацією, фарбуванням, тисненням, ворсуванням і так далі. Метою оздоблення у всіх його варіантах є забезпечення нормального технологічного процесу виготовлення швейних виробів та надання їм покращених експлуатаційних та споживчих властивостей, що дозволять задовольнити різносторонні потреби сучасних споживачів [2].

Оздоблення – це прикрашання одягу, яке надає йому закінченого, специфічного вигляду, уточнює його призначення. Нерідко зустрічаються оздоблювальні композиції, моделі, весь смисловий акцент яких базується саме на оздобленні. Отже оздоблення та оздоблювальні елементи мають бути пов'язані із загальною лінією моделі, формами, тканиною, з якої виконана модель, загальною конструкцією та бути злагодженою за кольором із виробом.

Згідно аналізу літературних джерел було встановлено, що Крюкова Н.А. всі види оздоблення одягу розділила за способом виготовлення на три групи: поверхневе оздоблення, об'ємне оздоблення, додаткові аксесуари. Розглянемо детально всі ці три групи оздоблення.

Поверхневе оздоблення виконується безпосередньо на поверхні деталей одягу, просторова форма матеріалу при цьому не змінюється. До неї відносяться:

- оздоблювальні строчки і шви, які підкреслюють, підсилюють конструктивні лінії, шви, краї деталей, завдяки чому вони стають більш виразними;
- обробка тасьмою, сутажем, шнуром, бейкою, бахромою, що використовуються для обробки країв деталей. Тасьма, сутаж, шнур можуть бути використані для вишивання складних візерунків;
- вишивка, що може бути ручною та машинною, виконаною за допомогою різних матеріалів, наприклад: ниток, бісеру, склярусу, перлів, пайеток та інших елементів декоративної фурнітури.

- аплікація, виконана різними способами (нитковим, клейовим, зварним) з різних матеріалів;
- оздоблення фурнітурою – металевою, пластмасовою, дерев'яною, зі штучних та дорогоцінних металів та каміння. Роль фурнітури виконують гудзики, застібка – блискавка, пряжки, кнопки, гачки та петлі, блочки і т.п.;
- комбінування матеріалів, коли поєднуються тканини однієї і тієї ж фактури, але різних кольорів; тканини різних фактур одного кольору; тканини різних фактур, що мають різний колір;
- інші види обробки.

Об'ємне оздоблення забезпечує об'ємну форму виробу і окремих його деталей за рахунок зміни просторового розташування матеріалу. Об'ємну обробку можна умовно поділити на два види:

- рухома обробка – об'ємна форма, яка передбачає деяку свободу зміни первинної форми. Це драпірування, складки, волани, плісе, гофре та інші;
- нерухома обробка – це така об'ємна форма, яка не змінюється і зазвичай закріплена за допомогою додаткових матеріалів; ниток, прокладок, клеїв. До нерухомих видів об'ємної обробки відносять буфи, защіпи, декоративне вистьобування.

Додаткові аксесуари одягу – це з'ємні оздоблювальні деталі: шарфи, краватки, кокільє, жабо, коміри, манжети, пояси та інше [3].

Більшою чи меншою мірою перераховані види обробок використовуються при проектуванні та виготовленні швейних виробів з різних матеріалів. Вибір того чи іншого виду оздоблення залежить від вигляду, фактури та властивостей матеріалу, призначення виробу, його форми, а також від ряду інших чинників [27].

Мода суконь для випускного балу є найбільш специфічною аніж будь-яка інша. Вона є досить різноплановою та різноманітною, вона підкорює своєю вишуканістю та досконалістю узгодження форм, силуетів, елементів оздоблення та декору. Модні тенденції у світі святкової моди стрімко змінюються та постійно удосконалюються для того, щоб задовольнити потреби найвибагливішого споживача – жінки, нареченої, з її власним уявленням про вишукану, сучасну та красиву урочисту сукню.

Але не зважаючи на специфічність моди, навіть в цій категорії має сенс розглядати основні напрямки та тренди, тому що використання тих чи інших засобів декорування і видів оздоблення та їх поєднання у сукні для випускного балу обумовлюється її стильовою приналежністю. Визначено сучасні стилі суконь для випускного балу та основні притаманні цим стилям види оздоблення:

1. Класичний стиль -А–образний силует - торгова назва - «Принцеса» (найчастішим елементом оздоблення суконь даного стилю стають вертикальні рельєфні шви, які можуть бути декоровані оздоблювальними строчками та вишуканість вертикальних фалд, спідниці. При прикрашанні суконь такого стилю найчастіше використовують перехресне шнурування на спинці виробу, спідниці декорують драпіруванням, верх суконь оздоблюють вишивкою, бісером, шитвом та штучним камінням. Широко застосовуються різноманітні мереживні мотиви),

2. Стиль романтичний - трапецієвидний силует - Торгова назва – «бальна сукня» , «романтика» або «шар» (головною прикрасою суконь є складні структури спідниці, які найчастіше драпірують, прикрашають чисельними складами, мереживними мотивами або незвичайними видами матеріалів, наприклад пір'ям,

штучними квітами, елементами гофрованих тканин. Іноді ліф виконують із контрастної по фактурі тканини або повністю прикрашають мереживом. Корсети суконь оздоблюють вишивкою бісером, пайєтками або блискітками, а також дуже вдало декорують драпіруванням.),

3. Стиль Ампір - силует із завищеною лінією талії - Торгова назва – «ампір» або «імперія» (прикрасою моделей суконь Ампір є власне спідниця. Вона може бути виконаною з легких тканин, що красиво низпадають, створюючи романтичну родзинку, особливо якщо спідниця виконана у вигляді ярусів. Крім того, такі сукні добре підходять для поєднання двох матеріалів, різних по фактурі. Це може бути парча для верхньої частини та атлас для нижньої. Широкого використання набули ліфи, цілком виконані з мереживних мотивів у поєднанні зі спідницями з шифону. Додані аксесуари, багата вишивка на ліфі, видовжені рукави моделей даних суконь розшиті бісером вдало привернуть увагу.),

4. Стиль Голівуду 30-х років - прилеглий силует, що розширюється від лінії колін - Торгова назва – «русалка» або «рибка» (Найчастішим видом оздоблення для таких суконь є численні оборки та волани, що утворюються специфікою конструкції спідниці. Пишний низ спідниці може плавно та поступово змінювати свій колір. Сукні «Русалка» вдало прикрашаються мереживом, стрічками, вишивкою бісером та перлинами.),

5. Стиль «пряма сукня» або «футляр» - прилеглий силует - Торгова назва – «елегант» (У зв'язку із тим, що сукні такого крою виглядають достатньо просто, існує багато способів прикрасити сукню за допомогою аксесуарів. Ними можуть стати пояси контрастних кольорів, що зацентрують увагу на лінії талії, великі банти, волани, рюші, мотиви зі штучних квітів та ін. Завдяки цікавим дизайнерським рішенням та вдалому декору вишуканою вишивкою та тонким шиттям такі сукні стають справжньою перлиною у моді.).

Таким чином, урочиста мода багато в чому будується на широкому використанні різноманітних декоративних деталей, фурнітури, оздоблювальних матеріалів, доповнень та прикрас. Важливим елементом, що характеризує напрям сучасної моди є оздоблення. Застосування того чи іншого виду оздоблення не тільки прикрашає весільну сукню, але і може надати їй власного характеру, визначити призначення та відповідність тому чи іншому формату церемонії.

Оздоблення в композиції сукні для випускного балу може виконувати різні функції: виражати основну ідею композиції або виявляти форму, силует чи стильову приналежність конкретного виробу, підкреслювати конструктивні лінії, доповнювати, прикрашати сукню чи надавати їй урочистості та святковості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Основы теории проектирования костюма: Учеб. для вузов / Под ред. Т.В. Козловой. – М.: Легпромбытиздат, 1988. – 352 с.: ил.

2. Козловская А.Д. Женская мода XX века. Пер. с Польск. – М.: «Легкая индустрия», 1977.-296 с. ил.

3. Крюкова Н.А., Конопальцева Н.М. «Технологические процессы в сервисе. Отделка одежды из различных материалов»: учебное пособие. – М.; ФОРУМ ИНФА. 2007. – 240 с.